

Верховний
Суд

ЕФЕКТИВНІ СПОСОБИ ПОНОВЛЕННЯ ПОРУШЕНИХ ПРАВ

ФІЗИЧНІ ОСОБИ (ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІ) ЗВЕРТАЮТЬСЯ ДО СВП ЩОДО:

- Оскарження рішення Комісії про відмову у наданні статусу учасника бойових дій; або бездіяльність такої Комісії.
- Оскарження відмови у виплаті одноразової грошової допомоги:
 - А) у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності;
 - Б) у разі звільнення;
 - В) учасникам бойових дій, особам з інвалідністю до 5 травня;
- Неприйняття в установлений строк рішення про виплату одноразової грошової допомоги.
- Відмови у виплаті додаткової винагороди у розмірі 30 тис. грн. та 100000 тис. грн.
- Оскарження розрахунку грошового забезпечення, залежно від складу якого визначається сума одноразової грошової допомоги.
- Оскарження дій, бездіяльності або рішень СВП, пов'язаних із звільненням з військової служби за різними обставинами.
- Оскарження рішення СВП щодо заборони перетину державного кордону.
- Оскарження рішення СВП щодо призову на військову службу.
- Оскарження рішення щодо відмови у виплаті пенсії особі, звільненій з військової служби.
- Оскарження бездіяльності щодо ненаправлення на проходження медичного огляду під час мобілізації тощо.

СТАТТЯ 245 КАСУ

2. У разі задоволення позову суд може прийняти рішення про:

- 1) визнання протиправним та нечинним нормативно-правового акта чи окремих його положень;
- 2) визнання протиправним та скасування індивідуального акта чи окремих його положень;
- 3) визнання дій суб'єкта владних повноважень протиправними та зобов'язання утриматися від вчинення певних дій;
- 4) визнання бездіяльності суб'єкта владних повноважень протиправною та зобов'язання вчинити певні дії;
- 5) встановлення наявності чи відсутності компетенції (повноважень) суб'єкта владних повноважень;
- 6) прийняття судом одного з рішень, зазначених у пунктах 1-4 цієї частини, та стягнення з відповідача - суб'єкта владних повноважень коштів на відшкодування шкоди, заподіяної його протиправними рішеннями, дією або бездіяльністю;

Суд може вийти за межі позовних вимог, якщо це необхідно для ефективного захисту прав, свобод, інтересів людини і громадянина, інших суб'єктів у сфері публічно-правових відносин від порушень з боку суб'єктів владних повноважень. (ч.2 ст. 9 КАСУ).

1. СУД НЕ МОЖЕ ВИЙТИ ЗА МЕЖІ ПОЗОВНИХ ВИМОГ ТА САМОСТІЙНО ОБИРАТИ ПІДСТАВУ ТА ПРЕДМЕТ ПОЗОВУ

2. СУД ЗВ'ЯЗАНИЙ ПРЕДМЕТОМ ТА РОЗМІРОМ ЗАЯВЛЕНИХ ВИМОГ

**ЗАХИСТ ПРАВ, СВОБОД ТА ІНТЕРЕСІВ
ФІЗИЧНИХ ОСІБ ВІД ПОРУШЕНЬ
З БОКУ СУБ'ЄКТІВ ВЛАДНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ
ПОВИНЕН БУТИ ЕФЕКТИВНИМ**

ЕФЕКТИВНИЙ ЗАХИСТ ПОВИНЕН БУТИ РЕАЛЬНИМ, А НЕ ПРИМАРНИМ

Спосіб відновлення порушеного права має бути ефективним та таким, який виключає подальші протиправні рішення, дії чи бездіяльність суб'єкта владних повноважень, а у випадку невиконання, або неналежного виконання рішення не виникала б необхідність повторного звернення до суду, а здійснювалося примусове виконання рішення.

Ефективний захист може бути досягнутий у випадку, коли:

- існує реальний доступ до засобу захисту – доступність - «Чонка проти Бельгії»;
- перспективність – хоча б теоретична можливість досягнення результату – «Войтенко проти України»;
- застосований адміністративним судом спосіб захисту права буде здатним впливати на порушника – суб'єкта владних повноважень та ліквідувати несприятливі наслідки для позивача;
- **адекватність** засобу захисту - відновити права позивача;
- забезпечити справедливу компенсацію шкоди або створити нормальні умови їх реалізації. «Іатрідіс проти Греції».

СТ.13 ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Кожен, чиї права та свободи, визнані в цій Конвенції, було порушено, має право на ефективний засіб юридичного захисту в національному органі, навіть якщо таке порушення було вчинене особами, які здійснювали свої офіційні повноваження.

ДЛЯ ЗАСТОСУВАННЯ СПОСОБУ ЗАХИСТУ СУД ПОВИНЕН З'ЯСУВАТИ:

- ХАРАКТЕР СПІРНИХ ПРАВОВІДНОСИН (ПРЕДМЕТ ТА ПІДСТАВИ ПОЗОВУ);
- ХАРАКТЕР ПОРУШЕНОГО ПРАВА ПОЗИВАЧА;
- МОЖЛИВІСТЬ ЗАХИСТУ В ОБРАНИЙ ПОЗИВАЧЕМ СПОСІБ

ПЕРЕД ТИМ, ЯК ВІДМОВИТИ У ЗАДОВОЛЕННІ ПОЗОВУ

суд має з`ясувати:

- 1) з яких саме правовідносин сторін виник спір;
- 2) чи передбачений обраний позивачем спосіб захисту законом або договором;
- 3) чи передбачений законом або договором ефективний спосіб захисту порушеного права позивача;
- 4) чи є спосіб захисту, обраний позивачем, ефективним для захисту його порушеного права у спірних правовідносинах.

Якщо суд дійде висновку, що обраний позивачем спосіб захисту не передбачений законом або договором та/або є неефективним для захисту порушеного права позивача, у цих правовідносинах позовні вимоги останнього не підлягають задоволенню (Постанова ВП ВС від 02 лютого 2021 року Справа № 925/642/19 Провадження № 12-52гс20)

Верховний
Суд

Дякую за увагу!